

D

GERMAINE GREER ER STADIGVÆK VRED

I t s time to get angry again, skriver Germaine Greer i forordet til sin nye bog, *The Whole Woman*, der angiveligt er en follow-up 30 år efter udgivelsen af *The Female Eunuch* fra 1969. Men læser man hendes nye flammende kampskrift, forstår man jo, at det ikke er egen vrede, hun mobiliserer, men derimod en ny generation, hun forsøger at kalde til orden under feminismens faner. Hvad Greer selv angår, har hun været vred hele tiden.

Den kvindelige eunuk rev i sin tid skæl fra øjnene og kastede et lys på verden, så den aldrig helt blev den samme igen. For mig er det svært at læse Greers nye bog. For selv om hun skriver godt og skarpt og kaster lys på mange smertepunkter i kvinders liv, så mobiliserer læsningen i lige så høj grad protest mod hendes tekst, som vrede over de forhold, hun beskriver. Og jeg undrer mig ikke mindst over, hvordan det er muligt gennem et langt voksenliv at fastholde et så ultimativt raseri som Greers.

Dybest set, ved jeg ikke rigtig, hvordan jeg skal forholde mig til hendes radikalitet, som jeg værdsætter, så længe den er hendes personlige reaktion på kvinders vilkår. Der vil altid være brug for anarkister, der sætter tingene på spidsen. Men i Greers udlægning bliver det helt uholdbare i hendes fastholdelse af 70'er-analysen tilsvarende tydelig. For 1970'ernes radikalitet led de facto nederlag over for såvel hverda-

gens prøve som forventningens sødme, der er bundet i kærligheden, seksualiteten, familien.

Dengang som nu er mænd for kvinder først og fremmest fædre, brødre, sønner, ægtemænd, elskere og kolleger. Derfor ønsker de fleste kvinder mænd i deres liv. I 70'ernes feministiske projekt, kom manden imidlertid til at fremstå som fjenden. En utilsigtet fejltagelse som måtte bringe bevægelsen til fald og en for en sende deltagerne ud i selvransagelse og fornyede overvejelser. Hos Germaine Greer derimod er manden stadigvæk fjenden her 30 år efter. Deraf hendes raseri.

Ifølge Greer defineres feminismen, som den forståelse, at man er kvinde, før noget som helst andet. Før medlemskab af nogen race, nationalitet, religion, noget parti, eller nogen familie er kvinder først og fremmest bestemt af deres kønstilhørsforhold. Set i det lys fremstår manden fortsat som kvindens modstander og undertrykker. Det er i kønsforholdet, krigen udspilles, og præcis i det punkt skiller vandene måske. For i 70'erne blev det ret hurtigt klart, ikke bare for undertegnede men for de fleste, at kvinders problemer måske nok bliver synlige og tydelige i forholdet til den nærmeste mand, som hun sammenligner sig med. Alligevel behøver løsningen ikke af den grund at ligge hverken i kønskrigen eller i den tilbageræknings strategi, som Greer med sin nye bog lægger op til.

Hendes forførende argument er, at eftersom mænd al-

E

B

A

T

lerede i stort tal flygter væk fra hjemmelivet, søger væk fra kvinder, så såre de får chancen, for i stedet at forfølge "en galakse af interesser, som slet ikke appellerer til kvinder, og som kvinder ikke deltager i undtagen for at være tæt på mænd", så peger hun i virkeligheden kun på realiteten, som hun foreslår kvinder at forholde sig rationelt til.

Kvinder kan ikke ændre mænds adfærd af den enkle grund, at kvinder efter Greers mening ikke har noget at forhandle med. Mænd er ligeglade med kvinder, ifølge Greer. Derfor bør kvinder træffe den bevidste beslutning ikke at ønske mænds selskab mere end mænd ønsker kvinders. "Hvis det betyder isolation, så må det være sådan. Hvis alternativet er ydmygelse, er der intet alternativ", som hun skriver til slut.

Isolation eller ydmygelse! Det er sandt for dyden ikke

noget attraktivt alternativ at få stillet op her ved udgangen af et nyt årtusinde. Og det kan da også kun lade sig gøre, fordi Germaine Greer igen i fuld overensstemmelse med 70'ers feminismen afviser kvindebevægelsens lange historiske kamp for ligestilling. Hun ser stadigvæk kvindefrigørelse og ligestilling som to helt uforsonlige fænomener. For hende er det enten frigørelsens nødvendighed eller ligestillingens elendighed.

Hendes afsæt er i høj grad et politisk opgør med ligestillingspolitikken og de pæne feminister, der støtter den. Efter hendes opfattelse bruges ligestillingsretorikken "i den politiske korrektheds navn til at maskere de tæv, kvinder får". Selv ønsker hun at rive den forskønnende maske af for i stedet at pege direkte og utilsløret på alle tæv og samtlige blå mærker, som kvinder ver-

den over bærer til skue. Hendes raseri formidles begavet, vittigt og pointeret på baggrund af en imponerende research og en meget stor viden.

Og for den indsats skal hun have stor tak. Hun er skarp i sit raseri, skøn og forskruet, frådende skinger, vildt urimelig og samtidig dybt anfægtende. Hun kalder på ambivalensen, skriver på den og skriver den frem, så læseren til sidst svajer som et siv for vinden. For hun har jo ret, tænker man det ene øjeblik, for dernæst helt at afvise hendes verdensbillede som klassisk paranoid. Greers raseri rækker tilbage til 70'erne, men er samtidig en opdatering af ubehaget i kønskulturen. Enig eller uenig? Uberørt efterlades man under ingen omstændigheder.

*Elisabeth Møller Jensen,
mag.art., centerleder,
KVINFO.*